תל-חי
אוניברסיטת
קריית שמונה בגליל

בית הספר לפסיכולוגיה

לימודים לתואר B.A.

מסלול דו-חוגי וחד חוגי

שנה"ל תשפ"ז

ראש בית הספר : פרופ' עומר הורוביץ

ראש התכנית: ד"ר נעם קרש

חברי הסגל האקדמי:

פרופסור חבר: פרופ' נורית גור יעיש, פרופ' עומר הורוביץ, פרופ' יוסף טובול, פרופ' הדס מרציאנו.

מרצה בכיר: ד"ר מרינה גורושיט, ד"ר דורית הדר-שובל, ד"ר אילנה הירסטון, ד"ר מעין מרחב, ד"ר נעם קרש , ד"ר סיון רז, ד"ר קרן קפלן מינץ.

מרצה: ד"ר גליה אנקורי.

סגל עמית: גב' אלה ביגר דרור, ד"ר שיראל בקבני אלקיים, ד"ר מיטל משש, ד"ר ניווין חסן, ד"ר שמוגליאקוב פיוטר, ד"ר רויטל תמרי.

מרצים מן החוץ: גב' רבקה אביב, מר צביקה אופיר, ד"ר דוד בוזגלו, גב' הגר רחמים, ד"ר רועי שובל, מר רוי רמתי.

סגל זוטר: גב' מזל קדוש אזוולוס

תל-חי
אוניברסיטת
קריית שמונה בגליל

תוכן עניינים

מטרת הלימודים 3
חובות קורסי רמה באנגלית 4
קורסים כלליים 5
תנאים למעבר בין השנים 5
תכנית הלימודים 6
דרישות לסגירת תואר : 6
קורסי חובה בחלוקה לפי שנים 7
מסלול מצטיינים מוח ותודעה – פסיכולוגיה ורב תחומי 11
תקצירים 15

מטרת הלימודים

הפסיכולוגיה היא ענף של מדעי החברה העוסק בחקר ההתנהגות האנושית על היבטיה השונים. לימודי הפסיכולוגיה כוללים מגוון רחב של תחומים כגון למידה, חשיבה, התנהגות חברתית, מבחנים פסיכולוגיים, אישיות, התפתחות, פסיכופיזיולוגיה (היסודות הפיזיולוגיים של ההתנהגות), פסיכולוגיה אבנורמלית, קוגניציה, מוח והתנהגות, וכן תחומים יישומיים העוסקים ברווחה נפשית, חוסן, בריאות והתמודדות עם אתגרי החיים.

תכנית הלימודים בחוג לפסיכולוגיה מבוססת על תפיסה התפתחותית הרואה את הלמידה כתהליך מתמשך של בניית ידע, פיתוח חשיבה מחקרית וגיבוש זהות אקדמית ומקצועית. בהתאם לכך, תכנית הלימודים מאורגנת סביב **שלושה צירי התפתחות משלימים: שפה, מחקר וזהות.**

ציר **השפה** מתמקד ברכישת מושגים, תיאוריות ומודלים מרכזיים בפסיכולוגיה ובפיתוח היכולת להשתמש בהם לצורך הבנת תופעות אנושיות מורכבות. ציר **המחקר** מטפח חשיבה מדעית וביקורתית, היכרות עם דרכי יצירת ידע בפסיכולוגיה, רכישת מיומנויות מחקר והשתלבות הדרגתית בפעילות מחקרית. ציר **הזהות** מכוון לפיתוח סקרנות אינטלקטואלית, אחריות אתית ומקצועית, וגיבוש עמדה אקדמית עצמאית ביחס לידע הפסיכולוגי וליישומו.

לאורך שלוש שנות הלימוד עוברים הסטודנטים תהליך התפתחותי הכולל רכישת מושגי יסוד ותיאוריות מרכזיות, העמקה בחשיבה מחקרית ובניתוח ביקורתי של ידע מדעי, ולבסוף אינטגרציה בין תחומי ידע שונים, ביצוע מחקר עצמאי וגיבוש זהות מקצועית ואקדמית.

תכנית הלימודים נועדה להקנות לסטודנטים היכרות מעמיקה עם שאלות היסוד של הפסיכולוגיה, עם הגישות התיאורטיות והמחקריות המרכזיות בתחום, ועם מגוון שיטות המחקר הנהוגות כיום במדעי ההתנהגות. הלימודים משלבים בין ידע תיאורטי, הכשרה מחקרית, פיתוח מיומנויות אקדמיות והתנסות בתהליכי חקירה וחשיבה מדעית, במטרה להכשיר בוגרים בעלי בסיס אקדמי רחב ויכולת למידה, מחקר ויישום ברמה גבוהה.

בוגרי התוכנית יוכלו להמשיך ללימודי תואר מוסמך ודוקטורט בפסיכולוגיה ובתחומים משיקים באוניברסיטאות בישראל ובעולם, ולהתמודד בהצלחה עם דרישות הקבלה לתוכניות מתקדמות. לצד זאת, התוכנית מקנה ידע, מיומנויות ויכולות החשובים להשתלבות במגוון מסגרות תעסוקתיות, ובהן מחקר, חינוך, בריאות הנפש, משאבי אנוש, עבודה קהילתית ותחומים טיפוליים ויישומיים נוספים. החוג מקדם מעורבות פעילה של סטודנטים במחקר כבר במהלך התואר הראשון ומציע הזדמנויות להשתלבות במעבדות מחקר, בפרויקטים מחקריים ובהתנסויות אקדמיות מתקדמות. לצד מסלול הלימודים הכללי, החוג מציע מסלולי העמקה ייחודיים המאפשרים לסטודנטים מצטיינים לפתח מומחיות בתחומי מחקר מתקדמים, ובהם תחום המוח והתודעה, המשלב ידע מפסיכולוגיה, מדעי המוח ותחומי ידע משיקים.

המודל ההתפתחותי

תכנית הלימודים בחוג לפסיכולוגיה בנויה כרצף התפתחותי המלווה את הסטודנטים לאורך שלוש שנות הלימוד. התוכנית מכוונת לפיתוח הדרגתי של ידע פסיכולוגי, חשיבה מחקרית וזהות אקדמית ומקצועית, ומשלבת בין רכישת ידע תיאורטי, התנסות מחקרית, פיתוח מיומנויות אקדמיות וגיבוש תפיסה מקצועית של האדם והחברה.

בשנה הראשונה מושם דגש על רכישת מושגי היסוד, התיאוריות המרכזיות והשפה המקצועית של הפסיכולוגיה, לצד היכרות ראשונית עם עקרונות המחקר המדעי ועם דרכי יצירת הידע בתחום. בשלב זה מעודדת התוכנית סקרנות אינטלקטואלית וחשיפה למגוון תחומי הפסיכולוגיה, במטרה לאפשר לסטודנטים לפתח עניין והיכרות ראשונית עם שאלות היסוד של התחום.

בשנה השנייה עוברים הסטודנטים משלב רכישת הידע לשלב של העמקה ויישום. הלימודים מתמקדים בשימוש במושגים ובמודלים פסיכולוגיים לצורך ניתוח והסבר של תופעות אנושיות, בפיתוח יכולות ביקורת מחקר, בתכנון וביצוע מחקרים ובהעמקת ההבנה של מגבלות הידע המדעי. במקביל מושם דגש על פיתוח חשיבה ביקורתית ועל גיבוש קול אקדמי עצמאי.

בשנה השלישית מושם דגש על אינטגרציה בין תחומי ידע שונים ועל היכולת לשלב בין רמות הסבר מגוונות להבנת התנהגות האדם. הסטודנטים נדרשים ליישם באופן עצמאי את הידע והמיומנויות שרכשו במהלך התואר, להוביל תהליכי מחקר, לגבש עמדה מחקרית מנומקת ולפתח זהות אקדמית ומקצועית המבוססת על שימוש אחראי, ביקורתי ואתי בידע הפסיכולוגי.

לאורך כל שנות הלימוד מתקיים קשר הדוק בין הוראה, מחקר והתפתחות אישית ומקצועית, מתוך תפיסה הרואה בלימודי הפסיכולוגיה תהליך מתמשך של רכישת ידע, יצירת ידע וגיבוש זהות מקצועית.

רפלקציה, התפתחות אישית וגיבוש זהות אקדמית

תכנית הלימודים רואה בהתפתחות האישית, האקדמית והמקצועית של הסטודנטים חלק בלתי נפרד מתהליך ההכשרה בפסיכולוגיה. בהתאם לכך, לצד רכישת ידע תיאורטי ומיומנויות מחקריות, מושם לאורך התואר דגש על בחינה מתמשכת של תהליכי הלמידה, גיבוש תחומי עניין, פיתוח חשיבה ביקורתית והעמקת ההבנה של מקומו של הידע הפסיכולוגי בעיצוב תפיסת האדם והחברה.

לאורך הלימודים משתלבים בתוכנית רכיבים רפלקטיביים המאפשרים לסטודנטים להתבונן בתהליך התפתחותם האקדמית והמקצועית, לבחון את השינויים שחלו באופן החשיבה שלהם, ולהעמיק את הבנת הקשר שבין ידע פסיכולוגי, מחקר וזהות מקצועית. במסגרת זו מקיימים הסטודנטים תהליכי רפלקציה אישיים המלווים את הלמידה לאורך שנות התואר, החל מהיכרות ראשונית עם עולם הפסיכולוגיה, דרך פיתוח חשיבה מחקרית וביקורתית, ועד לגיבוש עמדה אקדמית ומקצועית עצמאית. תהליכים אלה מתועדים במסגרת תיק התפתחות אישי (Portfolio) המלווה את הסטודנט לאורך לימודיו ומשקף את התקדמותו בתחומי הידע, המחקר והזהות המקצועית. התיק מהווה כלי ללמידה, להתבוננות עצמית ולהערכת תהליך ההתפתחות לאורך התואר, ומשמש גם את החוג לצורך בחינת מימוש מטרות התוכנית והמשך פיתוחה.

חובות קורסי רמה באנגלית

בהתאם להחלטת המועצה להשכלה גבוהה, לימודי האנגלית הנם לימודי חובה לתואר B.A. כל הסטודנטים נדרשים להתחיל בלימודי האנגלית בשנה הראשונה ללימודיהם:

- סטודנטים שרמתם **טרום בסיסי א'**, **טרום בסיסי ב'** או **בסיסי** מחויבים ללמוד אנגלית החל מהסמסטר הראשון ללימודיהם.
- סטודנטים **שרמתם מתקדמים א'** או **מתקדמים ב'** מחויבים ללמוד אנגלית החל מסמסטר א' או סמסטר ב' של השנה הראשונה ללימודיהם.

בנוסף, כל הסטודנטים באוניברסיטה נדרשים להגיע לרמת פטור באנגלית כתנאי מקדים לרישומם לסמינריון ו/או לקורסים מתקדמים.

לקראת פתיחת שנה"ל תשובץ/י לקורס פרונטלי באוניברסיטה ע"י היחידה ללימודי אנגלית בהתאם לרמה אליה הנך מסווג/ת.

שינויים בקורסי האנגלית ניתן יהיה לבצע אך ורק בתקופת השינויים המוגדרת מראש. השינוי יתבצע דרך הפורטל ועל בסיס מקום פנוי בלבד.

קורסים כלליים

כל סטודנט במהלך שנות לימודיו חייב ללמוד קורסים כלליים בהיקף 6 נ"ז (למעט סטודנטים הלומדים בתוכנית דו חוגי), הדבר נועד להעשיר את עולמם הרוחני של תלמידי המכללה ולהרחיב את אופקיהם.

הקורסים הנדרשים:

1. ניתן לבחור מתוך שני סלים:

א. קורס מסל קורסי רוח - ללמוד מתוך סל זה 2 נ"ז במינימום, ועד 4 נ"ז במקסימום.

ב. סל קורסים בינתחומיים - ניתן ללמוד מתוך סל זה 2 נ"ז במינימום, ועד 4 נ"ז במקסימום. היצע הקורסים לכל סטודנט יכיל קורסים מחוגים אחרים בלבד ולא מהחוג בו לומד הסטודנט.

2. חובת למידת קורסי תוכן באנגלית במהלך התואר, **בנוסף לקורס רמת האנגלית לפטור**:

א. סטודנטים שהתקבלו ברמת אנגלית מתקדמים ב' – נדרשים ללמוד קורס תוכן אחד באנגלית.

ב. סטודנטים שהתקבלו ברמת אנגלית פטור – נדרשים ללמוד שני קורסי תוכן באנגלית.

ג. סטודנטים שהתקבלו ברמת אנגלית טרום בסיסי א', טרום בסיסי ב', בסיסי ומתקדמים א', פטורים מקורס תוכן נוסף באנגלית.

3. חובת למידת קורס מקוון אחד

4. קורס הבעה ורטוריקה: קורס זה מיועד למי ששפת האם שלו אינה עברית וחויב בכך במכתב הקבלה. הקורס יקנה 2 נ"ז ויוכר כקורס רוח.

השתתפות במחקר

ההשתתפות במחקרים הנערכים במסגרת החוג מהווה חלק מתהליך ההכשרה המחקרית בתוכנית הלימודים. במסגרת זו נחשפים הסטודנטים לתהליכי מחקר בפסיכולוגיה ולהיבטים המתודולוגיים והאתיים של יצירת ידע מדעי. סטודנטים בשנה א' מחויבים בהשלמת 10 שעות השתתפות במחקרים הנערכים במסגרת החוג. חובות אלו יושלמו במהלך שנה א', ובמקרים מיוחדים ובאישור ראש החוג ניתן יהיה להשלימן עד סוף שנה ב'.

תנאים למעבר בין השנים

א. ציון משוקלל של 70 לפחות בכל אחד מקורסי החובה של שנה א' בפסיכולוגיה.

ב. השלמת חובת ההשתתפות במחקר בהתאם לדרישות החוג.

סטודנט ישלים חובות אלו בשנה א', במקרים מיוחדים ובאישור ראש החוג יוכל להשלימם עד סוף שנה ב'

ג. ציון מעבר בקורסי חובה ובחירה בפסיכולוגיה: 70 ומעלה.

ד. ציון מעבר בסמינר מחקר: 70 ומעלה.

ה. ציון גמר לקבלת תואר: ציון משוקלל 70 ומעלה.

ו. סטודנט שנכשל פעמיים בקורס חובה חוגי יופסקו לימודיו בחוג. בהתקיים נסיבות מיוחדות, וזאת על פי החלטת וועדת ההוראה החוגית, יהיה הסטודנט רשאי להירשם שוב לקורס האמור ולהמשיך לימודיו בתנאים שיקבע החוג.

תכנית הלימודים

תכנית הלימודים בנויה כרצף התפתחותי המשלב רכישת ידע תיאורטי, פיתוח מיומנויות מחקר, התנסות אקדמית וגיבוש זהות מקצועית. הקורסים השונים בתוכנית הלימודים נועדו לקדם את התפתחות הסטודנטים לאורך שלוש שנות התואר, תוך מעבר הדרגתי מהיכרות עם מושגי היסוד של התחום ועד ליישום עצמאי של ידע ומיומנויות מחקר.

החוג מציע שני מסלולי לימוד: מסלול חד חוגי - 120 נ"ז בחוג לפסיכולוגיה, ומסלול דו חוגי 122 נ"ז (62 נ"ז בפסיכולוגיה ו- 60 נ"ז בחוג נוסף). במסלול הדו-חוגי ניתן לבחור באחד משש השילובים הבאים: החוג לכלכלה וניהול, החוג לחינוך, החוג ללימודים רב-תחומיים (השילוב עם החוג ללימודים רב-תחומיים אינו כולל את המקבץ בפסיכולוגיה), החוג לשירותי אנוש, החוג ללימודי מזרח אסיה (השילוב עם החוג ללימודי מזרח אסיה כולל 62 נ"ז בפסיכולוגיה ו- 66 נ"ז במזרח אסיה) והחוג לקיימות.

דרישות לסגירת תואר:

על מנת לסגור תואר בחוג לפסיכולוגיה ולקבל תעודת זכאות, יש לקבל ציון עובר בכל הקורסים ולעמוד בממוצע כולל של 70 לפחות. במסלול הדו חוגי הממוצע הכולל של שני החוגים נלקח כממוצע סופי בכל חוג לסגירת תואר.

<u>חשוב מאוד:</u> טרם ההרשמה לקורסים על כל סטודנט ובאחריותו לבדוק את דרישות הקורס לרבות הציון הנדרש לסיום הקורס.

שנה א' – יסודות: רכישת שפה פסיכולוגית וחשיפה לעולם המחקר

בשנה הראשונה רוכשים הסטודנטים את מושגי היסוד, התיאוריות המרכזיות והשפה המקצועית של הפסיכולוגיה. במקביל הם נחשפים לראשונה לעקרונות המחקר המדעי ולדרכי יצירת הידע בפסיכולוגיה, ומתחילים לפתח סקרנות אקדמית ועניין אישי בתחומי הפסיכולוגיה השונים.

קורסי חובה – שנה א'

שם הקורס	שנה	סמסטר	נ"ז	המסלול הנבחר	
				חד-חוגי	דו-חוגי
השתתפות במחקר	א	שנתי	0	חובה	חובה
מבוא לסטטיסטיקה + תרגיל	א	שנתי	6	חובה	חובה
מבוא לפסיכולוגיה + תרגיל	א	שנתי	5	חובה	חובה
מבוא לפסיכופיזיולוגיה	א	שנתי	5	חובה	חובה
תיאוריות אישיות	א	שנתי	4	חובה	חובה

קורסים משלימים

סל קורסים בין תחומיים	א-ג	סמס'	2-4	חובה בשנה א'	
קורס במדעי הרוח	א-ג	סמס'	2-4	חובה בשנה א'	
בחירה מחוגים אחרים	א		14	בחירה	אין בחירה בשנה א'
סה"כ נ"ז				**40 נ"ז**	**20 נ"ז**

שנה ב' – העמקה: חשיבה מחקרית, ביקורת ידע ויישום

בשנה השנייה עוברים הסטודנטים משלב רכישת הידע לשלב של העמקה ויישום. הלימודים מתמקדים בהבנת תהליכי מחקר, בניתוח ביקורתי של ידע מדעי, בפיתוח מיומנויות כתיבה אקדמית וביישום מושגים ותיאוריות לצורך ניתוח והסבר של תופעות פסיכולוגיות.

במסגרת שנה זו משולבים הקורסים המתודולוגיים והמחקריים בתהליך למידה אינטגרטיבי המאפשר לסטודנטים לתכנן, לבצע ולנתח מחקרים, תוך פיתוח חשיבה ביקורתית והבנה מעמיקה של תהליך יצירת הידע בפסיכולוגיה.

קורסי חובה – שנה ב'

שם הקורס	שנה	סמסטר	נ"ז	המסלול הנבחר	
				חד-חוגי	דו-חוגי
התמודדות עם מצבי לחץ ומשבר ופיתוח חוסן נפשי	ב	סמס'	2	חובה	-
Trans-Generational Transmission of Stress and Disease Risk	ב	סמס'	2	חובה	-
חקר המוח הרגשי	ב	סמס'	2	חובה	-

קורסי חובה – שנה ב'

שם הקורס	שנה	סמסטר	נ"ז	המסלול הנבחר	
מבוא לפילוסופיה של המדע	ב	סמס'	2	חובה	-
כתיבה מדעית ובינה מלאכותית	ב	שנתי	4	חובה	-
סטטיסטיקה למתקדמים	ב	סמס'	2	חובה	-
מעבדה ניסויית	ב	שנתי	4	חובה	חובה
פסיכולוגיה חברתית + תרגיל	ב	שנתי	5	חובה	חובה
פסיכולוגיה קוגניטיבית + תרגיל	ב	שנתי	5	חובה	חובה
שיטות מחקר + תרגיל	ב	שנתי	6	חובה	חובה
סה"כ נ"ז				**34 נ"ז**	**20 נ"ז**

שנה ג' – אינטגרציה, מחקר והתמקצעות

בשנה השלישית משלבים הסטודנטים בין תחומי ידע שונים, מעמיקים בתחומי עניין ייחודיים ומיישמים באופן עצמאי את הידע והמיומנויות שנרכשו במהלך התואר. בשלב זה מושם דגש על ביצוע מחקר עצמאי, גיבוש עמדה מחקרית ואקדמית ופיתוח זהות מקצועית.

קורסי חובה – שנה ג'

שם הקורס	שנה	סמסטר	נ"ז	המסלול הנבחר	
				חד-חוגי	**דו-חוגי**
Psychoneuroimmunology	ג	סמס'	2	חובה	-
למידה	ג	סמס'	2	חובה	-
סמינר מחקר*	ג	שנתי	6/12	חובה	חובה
פסיכולוגיה אבנורמלית	ג	שנתי	4	חובה	חובה
פסיכולוגיה התפתחותית	ג	שנתי	4	חובה	חובה
תפיסה	ג	סמס'	2	חובה	חובה
פסיכולוגיה משלבת עשייה בקהילה	ג	שנתי	4	חובה	חובה**
סה"כ נ"ז				**26 נ"ז**	**16 נ"ז**

* סטודנט במסלול חד חוגי מתבקש ללמוד שני סמינריונים בחוג לפסיכולוגיה וסטודנט הלומד במסלול דו חוגי נדרש לסמינריון אחד בחוג לפסיכולוגיה.

** חובה לסטודנטים במסלול דו חוגי, בתנאי שלא משתתפים בהתנסות/הכשרה בחוג המקביל (הקורס ייחשב כ-2 נ"ז).

תל-חי
אוניברסיטת
קריית שמונה בגליל

<u>קורסי בחירה בחלוקה לפי שנים:</u>

שנה ב'

קורסי הבחירה והסמינריונים בחוג מאורגנים סביב **שני תחומי מיקוד מרכזיים**: בריאות, חברה וסביבה ו-קוגניציה, מוח והתנהגות. מבנה זה מאפשר לסטודנטים להעמיק בהדרגה בתחום עניין מסוים ולבנות רצף אקדמי קוהרנטי לאורך התואר, לצד שמירה על גמישות בבחירת הקורסים.

כבר במהלך שנה ב' מומלץ לסטודנטים להתחיל לבחון את תחומי העניין האקדמיים והמקצועיים שלהם ולבחור קורסי בחירה בהתאם, כהכנה להעמקה ולהרחבת הלמידה במסגרת קורסי הבחירה והסמינריונים בשנה ג'.

שם הקורס	שנה	סמסטר	נ"ז	המסלול הנבחר	
				חד-חוגי	דו-חוגי
Psychoneuroimmunology	ב	סמס'	2	חובה	בחירה
Trans-Generational Transmission of Stress and Disease Risk	ב	סמס'	2	חובה	בחירה
אמון: מנגנונים פסיכולוגיים, שבר ותיקון	ב	סמס'	2	בחירה	בחירה
בינה מלאכותית בבריאות הנפש: היבטים חברתיים, יישומיים ואתיים	ב	סמס'	2	חובה	בחירה
הורמונים, מוח והתנהגות	ב	סמס'	2	בחירה	בחירה
התמודדות עם מצבי לחץ ומשבר ופיתוח חוסן נפשי	ב	סמס'	2	חובה	בחירה
חוסן וקהילה: אתגרים והזדמנויות	ב	סמס'	2	בחירה	בחירה
מבוא לגוף האדם	ב	סמס'	2	בחירה	בחירה
מבוא לפסיכולוגיה חינוכית	ב	סמס'	2	בחירה	בחירה
מבוא לפסיכולוגיה קלינית	ב	סמס'	2	בחירה	בחירה
מבוא לפסיכולוגיה תעסוקתית	ב	סמס'	2	בחירה	בחירה
מבוא לקבלת החלטות ולקיחת סיכונים	ב	סמס'	2	בחירה	בחירה
מוטיבציה אנושית	ב	סמס'	2	בחירה	בחירה
מחקר איכותני ושילוב שיטות איכותניות וכמותיות בפסיכולוגיה	ב	סמס'	2	בחירה	בחירה
מחקר מודרך	ב	שנתי	2	בחירה	בחירה
נוירו-פסיכיאטריה בראי הקולנוע	ב	סמס'	2	בחירה	בחירה
נוירופסיכולוגיה של הזיכרון	ב	סמס'	2	חובה	בחירה
פילוסופיה של המדע	ב	סמס'	2	חובה	בחירה
פסיכולוגיה חיובית	ב	סמס'	2	בחירה	בחירה
פסיכולוגיה של משבר האקלים	ב	סמס'	2	בחירה	בחירה
פסיכולוגיה תזונתית	ב	סמס'	2	בחירה	בחירה

שם הקורס	שנה	סמסטר	נ"ז	המסלול הנבחר	
פתולוגיות מוחיות והשפעתן על ההתנהגות	ב	סמס'	2	חובה	בחירה
רגשות וערכים	ב	סמס'	2	בחירה	בחירה
סה"כ נ"ז				**8 נ"ז**	**2 נ"ז**

תחומי מיקוד בשנה ג'

לקראת סיום התואר בוחרים הסטודנטים קורסי בחירה וסמינריונים באחד מתוך שני תחומי מיקוד מרכזיים. מטרת תחומי המיקוד היא לאפשר העמקה בתחום עניין מוגדר תוך שמירה על הגמישות והעושר האקדמי של תכנית הלימודים. במסגרת תחום המיקוד יילמדו הסטודנטים לפחות 4 נ"ז (שני קורסים) מתוך תחום המיקוד שבחרו ועד 4 נ"ז (שני קורסים) של קורסי בחירה המשותפים לשני התחומים (מסומנים ב-+ ברשימת הקורסים בכל ממוקד). כמו-כן, הסטודנטים נדרשים ללפחות סמינר אחד המשוי לתחום המיקוד בו בחרו.

<u>תחום מיקוד: התפתחות, חברה וסביבה</u>

תחום זה עוסק בהבנת האדם בהקשרים חברתיים, קהילתיים, התפתחותיים ובריאותיים, תוך דגש על חוסן, רווחה נפשית, קהילה וסביבה.

שם הקורס	שנה	סמס'	נ"ז	המסלול הנבחר	
				חד-חוגי	דו-חוגי
אמון: מנגנונים פסיכולוגיים, שבר ותיקון	ג	סמס'	2	חובה	בחירה
התמודדות עם מצבי לחץ ומשבר ופיתוח חוסן נפשי	ג	סמס'	2	חובה	בחירה
חוסן בקהילה – אתגרים והזדמנויות	ג	סמס'	2	בחירה	בחירה
מבוא לגוף האדם	ג	סמס'	2	בחירה	בחירה
פסיכולוגיה חיובית	ג	סמס'	2	בחירה	בחירה
מבוא לפסיכולוגיה חינוכית	ג	סמס'	2	בחירה	בחירה
מבוא לפסיכולוגיה תעסוקתית	ג	סמס'	2	בחירה	בחירה
מבוא לפסיכולוגיה קלינית	ג	סמס'	2	בחירה	בחירה
פסיכולוגיה משלבת עשייה בקהילה- מסלול חד חוגי	ג	שנתי	4	חובה	בחירה
פסיכולוגיה משלבת עשייה בקהילה- מסלול דו חוגי	ג	שנתי	2	חובה	בחירה
פסיכולוגיה תזונתית	ג	סמס'	2	בחירה	בחירה
פסיכופתולוגיה במבט התפתחותי	ג	סמס'	2	בחירה	בחירה
פסיכולוגיה של משבר האקלים	ג	סמס'	2	בחירה	בחירה

שם הקורס	שנה	סמס׳	נ״ז	המסלול הנבחר	
				חד-חוגי	דו-חוגי
מחקר איכותני ושילוב שיטות איכותניות וכמותיות בפסיכולוגיה	ג	סמס׳	2	בחירה	בחירה
Trans-Generational Transmission of Stress and Disease Risk	ג	סמס׳	2	בחירה	בחירה
בינה מלאכותית בבריאות הנפש : היבטים חברתיים, יישומיים ואתיים	ג	סמס׳	2	בחירה	בחירה
רגשות וערכים	ג	סמס׳	2	בחירה	בחירה
סה״כ נ״ז				**8 נ״ז**	**2 נ״ז**

סמינריונים מומלצים בתחום זה:

- הורות והדרכת הורים – ד״ר גליה אנקורי.
- ״מראה שחורה״ : הטיות אנושיות בבינה מלאכותית – ד״ר דורית הדר שובל.
- סוגיות בפסיכולוגיה וחברה – ד״ר מרינה גורושיט.
- פסיכולוגיה סביבתית : רגשות והתנהגויות במערכת קשרים בין האדם והטבע – ד״ר קרן קפלן מינץ.

<u>תחום מיקוד : קוגניציה, מוח והתנהגות</u>

תחום זה עוסק בהבנת הקשר בין פעילות המוח, תהליכי החשיבה וההתנהגות האנושית, תוך דגש על קוגניציה, למידה, זיכרון, קשב וקבלת החלטות.

שם הקורס	שנה	סמס׳	נ״ז	המסלול הנבחר	
				חד-חוגי	דו-חוגי
הורמונים, מוח והתנהגות	ג	סמס׳	2	חובה	בחירה
מבוא לגוף האדם	ג	סמס׳	2	חובה	בחירה
מבוא לקבלת החלטות ולקיחת סיכונים	ג	סמס׳	2	בחירה	בחירה
מוטיבציה אנושית	ג	סמס׳	2	בחירה	בחירה
מחקר איכותני ושילוב שיטות איכותניות וכמותיות בפסיכולוגיה	ג	סמס׳	2	בחירה	בחירה
נוירו-פסיכיאטריה בראי הקולנוע	ג	סמס׳	2	בחירה	בחירה
נוירופסיכולוגיה של הזיכרון	ג	סמס׳	2	בחירה	בחירה
פילוסופיה של המדע	ג	סמס׳	2	בחירה	בחירה
פסיכולוגיה תזונתית	ג	סמס׳	2	בחירה	בחירה

שם הקורס	שנה	סמס׳	נ״ז	המסלול הנבחר	
				חד-חוגי	דו-חוגי
פסיכולוגיה משלבת עשייה בקהילה- מסלול חד חוגי	ג	שנתי	4	חובה	בחירה
פסיכולוגיה משלבת עשייה בקהילה- מסלול דו חוגי	ג	שנתי	2	חובה	בחירה
פסיכולוגיה תזונתית	ג	סמס׳	2	בחירה	בחירה
+Trans-Generational Transmission of Stress and Disease Risk	ג	סמס׳	2	בחירה	בחירה
Psychoneuroimmunology	ג	סמס׳	2	בחירה	בחירה
פתולוגיות מוחיות והשפעתן על התנהגות	ג	סמס׳	2	בחירה	בחירה
סה״כ נ״ז				**8 נ״ז**	**2 נ״ז**

סמינריונים מומלצים בתחום זה:

- השפעת גורמי אנוש והתנהגות נהגים על בטיחות בדרכים – פרופ׳ הדס מרציאנו.
- השינה ותפקודיה– ד״ר אילנה הירסטון.
- חקר השליטה בפסיכולוגיה התנהגותית וקוגניטיבית – ד״ר נעם קרש.

מסלול מצטיינים מוח ותודעה – פסיכולוגיה ורב תחומי

מסלול המצטיינים ״מוח ותודעה״ מיועד לסטודנטים מצטיינים המבקשים להעמיק בהבנת הקשרים שבין המוח, התודעה וההתנהגות האנושית, ולהרחיב את הכשרתם לקראת לימודים מתקדמים ומסלולי מחקר בפסיכולוגיה ובתחומים משיקים. המסלול מבוסס על תפיסה בין-תחומית המשלבת ידע מפסיכולוגיה, מדעי המוח, ביולוגיה, פילוסופיה, מדעי המחשב ותחומים נוספים העוסקים בחקר האדם והתודעה. שילוב זה משקף את ההתפתחויות שחלו בעשורים האחרונים בפסיכולוגיה, שבהן מחקר המוח, מדעי הקוגניציה והטכנולוגיות החדשות תופסים מקום מרכזי בהבנת תהליכים נפשיים והתנהגותיים.

תכנית הלימודים משלבת בין קורסי יסוד בפסיכולוגיה לבין קורסים מתקדמים במדעי המוח, קוגניציה ופילוסופיה של הנפש, ומאפשרת לסטודנטים להיחשף כבר במהלך התואר הראשון לתחומי ידע הנלמדים במקרים רבים במסגרת לימודים מתקדמים. לצד ההעמקה המדעית, המסלול מעניק בסיס רחב לחשיבה ביקורתית ועיסוק בשאלות יסוד הנוגעות לתודעה, ידע, תפיסה, קבלת החלטות וטבע האדם.

המסלול מהווה מסגרת העמקה ייחודית עבור סטודנטים המעוניינים להשתלב בעתיד בלימודי מוסמך ודוקטורט במגמות המחקריות בפסיכולוגיה, במדעי המוח, במדעי הקוגניציה ובתחומים קרובים נוספים. בהתאם לרוח התוכנית ההתפתחותית של החוג, מושם במסלול דגש על פיתוח חשיבה מחקרית, אינטגרציה בין תחומי ידע שונים וגיבוש זהות אקדמית כחוקרים וכאנשי מקצוע. בוגרי המסלול יקבלו תואר בוגר בפסיכולוגיה ולימודים רב-תחומיים בהתמחות ״מוח ותודעה״. מסלול ״מוח ותודעה״ מהווה מסגרת העמקה ייחודית, ומאפשר לסטודנטים המעוניינים בכך לבנות רצף לימודים מחקרי בין-תחומי לאורך התואר.

שנה א' החוג לפסיכולוגיה

שם הקורס	שנה	סמסטר	נ"ז
השתתפות במחקר	א	שנתי	0
מבוא לגוף האדם	א	סמס'	2
מבוא לסטטיסטיקה לחוג לפסיכולוגיה + תרגיל	א	שנתי	6
מבוא לפסיכולוגיה + תרגיל	א	שנתי	5
מבוא לפסיכופיזיולוגיה	א	סמס'	5
פסיכולוגיה תזונתית	א	סמס'	2
תיאוריות אישיות	א	שנתי	4
סה"כ נ"ז			24 נ"ז

שנה א' החוג ללימודים רב תחומיים

שם הקורס	שנה	סמסטר	נ"ז
טכנולוגיה, מוח ועתיד האנושות	א	סמס'	2
מבוא ללוגיקה א '	א	סמס'	3
מבוא ללוגיקה ב'	א	סמס'	2
מחלות מוח והשפעות נפשיות	א	סמס'	2
מבוא לתכנות	א	סמס'	5
פילוסופיה של הנפש	א	סמס'	2
פרו"ס - אז מה הבעיה עם הסובייקט?	א	סמס'	2
תודעת כוורת מצבי תודעה	א	סמס'	2
סה"כ נ"ז			20 נ"ז

שנה ב' החוג לפסיכולוגיה

שם הקורס	שנה	סמסטר	נ"ז
מעבדה ניסויית	ב	שנתי	4
פסיכולוגיה חברתית + תרגיל	ב	שנתי	5
פסיכולוגיה קוגניטיבית + תרגיל	ב	שנתי	5
שיטות מחקר + תרגיל	ב	שנתי	6
סה"כ נ"ז			20 נ"ז

שנה ב' החוג ללימודים רב תחומיים

שם הקורס	שנה	סמסטר	נ"ז
Psychoneuroimmunology	ב	סמס'	2

שנה ב' החוג לפסיכולוגיה

שם הקורס	שנה	סמסטר	נ"ז
אתגרים במדעי המוח - 21	ב	סמס'	2
מבוא פילוסופיה של המדע	ב	סמס'	2
נושאים מתקדמים בפיתון	ב	סמס'	3.5
נפלאות המוח היולד	ב	סמס'	2
רגשות וערכים	ב	סמס'	2
תפיסה חושית	ב	סמס'	2
טרם נקבע	ב	סמס'	4
סה"כ נ"ז			19.5 נ"ז

שנה ג' החוג לפסיכולוגיה

שם הקורס	שנה	סמסטר	נ"ז
חקר המוח הרגשי	ג	סמס'	2
פסיכולוגיה אבנורמלית	ג	שנתי	2
פסיכולוגיה התפתחותית	ג	שנתי	2
תפיסה	ג	סמס'	2
סמינריון	ג	שנתי	6
סה"כ נ"ז			18 נ"ז

שנה ג' החוג ללימודים רב תחומיים

שם הקורס	שנה	סמסטר	נ"ז
Philosophical Foundations of Cognitive Science: Mind, Brain, and Explanation	ב	סמס'	2
נוירופסיכולוגיה של הזיכרון	ב	סמס'	2
פתולוגיות מוחיות	ב	סמס'	2
קורס מדעי – בחירה מכוונת	ב	סמס'	4
שעונים, משכים, ומדע	ג	סמס'	2
סמינריון	ג	שנתי	6
סה"כ נ"ז			18 נ"ז

- **על הסטודנט הלומד במסלול מוח ותודעה להשתבץ ל4 נ"ז קורסים כלליים.**
- **החוג רשאי לשנות את התוכנית בכל עת, על הסטודנט לעקוב אחר השינויים בשנתון.**

תל-חי
אוניברסיטת
קריית שמונה בגליל

תקצירים

אמון: מנגנונים פסיכולוגיים, שבר ותיקון

ד"ר שיראל בקבני אלקיים

5622115, שש"ס, 2 נ"ז

סוג שיעור: הרצאה

אמון נחשב למרכיב מרכזי ביחסים בינאישיים, בתפקוד קבוצתי וביציבות חברתית. קורס זה בוחן את האמון כתופעה רב־ממדית ודינמית- מן הקשר הבינאישי האינטימי ועד לקהילה ולמוסדות חברתיים- דרך עדשות תיאורטיות ואמפיריות בפסיכולוגיה. במהלך הקורס ננתח את המנגנונים הקוגניטיביים, הרגשיים והחברתיים המעורבים ביצירת אמון, בשימורו ובהפרתו. נסקור מודלים קלאסיים ועכשוויים, נבחן את הדינמיקות המובילות לשבר באמון ברמה האישית והקבוצתית, ונתעמק בתהליכי שיקום, פיוס ובניית אמון מחדש לאחר פגיעה ובגידה. הקורס יקנה לסטודנטים כלים לחשיבה ביקורתית ומחקרית על ידי שילוב ממצאים מפסיכולוגיה חברתית, פסיכולוגיה קהילתית וארגונית, וחקר קונפליקטים.

בינה מלאכותית בבריאות הנפש: היבטים חברתיים, יישומיים ואתיים

ד"ר דורית הדר-שובל

5533287, 2 שש"ס, 2 נ"ז

סוג שיעור: הרצאה

בקורס זה נחקור יחד את השילוב המתפתח של בינה מלאכותית יוצרת (Generative AI) בתחום בריאות הנפש. הסטודנטים ילמדו על היישומים הנוכחיים והפוטנציאליים של GenAI בהערכה, אבחון וטיפול בבעיות בריאות הנפש. הקורס יעסוק בהשלכות החברתיות והאתיות הייחודיות הנובעות משילוב טכנולוגיות GenAI בשירותי בריאות הנפש, תוך התמקדות בנושאים כגון פרטיות, הטיות, הוגנות ואחריות. הסטודנטים ישתתפו בדיונים ופרויקטים קבוצתיים כדי לחקור את ההזדמנויות והאתגרים הכרוכים בשימוש ב-GenAI בתחום זה. בסיום הקורס, הסטודנטים יפתחו הבנה ביקורתית של האופן שבו GenAI יכול לעצב מחדש את עתיד בריאות הנפש ולהשפיע על הפרקטיקה הקלינית.

הורמונים, מוח והתנהגות

ד"ר סיון רז

5612101 ,2 שש"ס, 2 נ"ז

סוג שיעור: הרצאה

קורס קדם: מבוא לפסיכופיזיולוגיה

הקורס נועד לערוך היכרות עם התחום של "נוירו-אנדוקרינולוגיה" העוסק בבחינת יחסי הגומלין המורכבים בין מערכת העצבים למערכת האנדוקרינית (הורמונלית), והשפעותיהן המשולבות על ההתנהגות האנושית הנורמלית והפתולוגית. תחילה ייסקרו היבטים אנטומיים ותפקודיים של המערכת האנדוקרינית - הכרת הבלוטות האנדוקריניות, ההורמונים האופייניים לכל אחת והשפעות ההורמונים על תחומי תפקוד מגוונים. בהמשך יושם הדגש על מערכות הקשרים בין מנגנונים עצביים (מרכזיים והיקפיים) לבין מנגנונים הורמונאליים. נבחן קשרים אלה בהקשר להתנהגות מינית (התפתחות מינית משלב העוברות ואילך, פוריות, התנהגות הורות, זהות מינית), תוקפנות, מצבי לחץ ודחק, מטבוליזם ועוד.

התמודדות עם מצבי לחץ ומשבר ופיתוח חוסן נפשי

ד"ר ניווין חסן

5533271, 2 שש"ס, 2 נ"ז

סוג שיעור: הרצאה

בקורס יילמדו מושגי היסוד בתחום עם דגש על ההבדלים בין מצבי לחץ, משברים ואירועים טראומטיים. נכיר את גורמי הלחץ, תגובות ללחץ ומודלים שונים להסברת מצבי לחץ. נעמיק את הידע לגבי מצבים בהם הפרט והמשפחה עלולים לחוות מצב משברי בהקשרי החיים השונים: משברים התפתחותיים צפויים לעומת משברים בלתי צפויים כמו חולי במשפחה ואובדן. נעמיק בהבנת ההשלכות השונות בעקבות מצבי לחץ ומשבר, כולל ההתפתחות של הפרעות הסתגלות והפרעה פוסט-טראומטית. נלמד עקרונות בסיסיים בהתערבות במצבי לחץ ומשבר, תוך כדי הדגשת חוסן נפשי, גורמי הגנה וצמיחה פוסט טראומטית.

חוסן וקהילה: אתגרים והזדמנויות

ד"ר שיראל בקבני אלקיים

5522116 , 2 שש"ס, 2 נ"ז

סוג שיעור: הרצאה

קורס יסוד פסיכו-חברתי העוסק במנגנוני חוסן ורווחה נפשית של הפרט בתוך הקשרים סביבתיים וקהילתיים. במהלך הקורס נבחן גישות תיאורטיות ומחקריות בפסיכולוגיה קהילתית ושיקומית, תוך מיקוד באתגרי ההתמודדות של קבוצות מגוונות בקהילה (כגון מתמודדי נפש, אנשים עם מוגבלות ובני הגיל השלישי).הקורס יקנה ללומדים ידע תיאורטי ומחקרי נרחב על המבנים החברתיים המשפיעים על חוסנו של הפרט. במסגרת זו, ננתח מפריזמה פסיכולוגית את תפקידן של מערכות תמיכה ומסגרות מוסדיות בעיצוב חוסנו של הפרט ובגיבוש תחושת סוכנות (Agency).הקורס מבוסס על סקירת ספרות אמפירית עכשווית, ומיועד לסטודנטים וסטודנטיות המבקשים להעמיק בנקודות הממשק שבין פסיכולוגיה, בריאות הנפש ודינמיקות קהילתיות.

חקר המוח הרגשי

פרופ' עומר הורוביץ

5523109 , 2 שש"ס, 2 נ"ז

סוג שיעור: הרצאה

הקורס יעסוק במערכות מוחיות המתווכות את ההתנהגויות הרגשיות התפקודיות ביונקים. ייסקרו הגורמים העצביים של רגשות בבני-האדם ובבעלי-החיים, כמו גם המסגרות המחקריות הדרושות לחקר מערכות מוח העוסקות ברגש. בין הנושאים הנידונים ייבחנו מערכות הנאה ופחד, המקורות לזעם וכעס ומערכות המתווכות טיפול בצאצאים, אובדן ומשחק. הקורס יוצג תוך שימוש בידע נוירו-אנטומי, נוירו-פיסיולוגי ונוירו-כימי רלוונטי.

כתיבה מדעית ובינה מלאכותית

ד"ר דורית הדר-שובל

5533284, 2+2 שש"ס, 4 נ"ז

סוג שיעור: הרצאה

בעידן שבו בינה מלאכותית משנה את האופן בו אנו יוצרים ידע, קורס זה נועד להקנות את מיומנויות הכתיבה המדעית החיוניות לחוקר המודרני. הקורס משלב בין יסודות הכתיבה האקדמית לבין שימוש מתקדם וביקורתי בכלי בינה מלאכותית. מחד, נבסס מיומנויות ליבה: הכרת מבנה המאמר המדעי, כתיבה קוהרנטית, חיפוש ואינטגרציה של מקורות, ועמידה בכללי הציטוט והביבליוגרפיה של APA7 .

מאידך, נחקור כיצד כלים אלו יכולים לשמש כשותפים אינטלקטואליים בתהליך. נלמד לא רק באילו כלים להשתמש, אלא כיצד לחשוב יחד איתם –כיצד לנסח פרומפטים אפקטיביים, להעריך באופן ביקורתי את התוצרים, ולהשתמש בטכנולוגיה כדי להעמיק ולשפר את עבודתנו. בסיום הקורס, הסטודנטים יגישו פרק סקירת ספרות המדגים את יכולתם לשלב בין חשיבה אנושית מקורית לבין יכולותיה של המכונה.

למידה

פרופ' נורית גור-יעיש

5533201 , 2 שש"ס ,2 נ"ז

סוג שיעור: הרצאה

קורס קדם: מבוא לפסיכולוגיה

הקורס עוסק בתהליכי הלמידה ובהתפתחות התיאוריות המרכזיות בתחום, החל מן המחקר הניסויי הקלאסי בפסיכולוגיה ההתנהגותית ועד למחקר העכשווי בפסיכולוגיה קוגניטיבית ובמדעי המוח. הסטודנטים יכירו את המנגנונים העומדים בבסיס רכישת התנהגויות חדשות ויצירת הרגלים, לצד תהליכים של למידה באמצעות חיזוקים, תצפית ועיבוד קוגניטיבי. בנוסף, יידונו היישומים של עקרונות אלו בתחומי החינוך, הטיפול, הבריאות, הארגונים והבינה המלאכותית.

מבוא לגוף האדם

ד"ר סיון רז

5523116, 2 שש"ס, 2 נ"ז

סוג שיעור: הרצאה

מטרת הקורס היא להקנות לסטודנטים ידע אנטומי ותפקודי מקיף על גוף האדם, המהווה את התשתית הביולוגית והפיזיולוגית הרחבה להתנהגות, לבריאות ולחולי. במסגרת הקורס יסקרו ההיבטים המבניים והתפקודים של מערכות הגוף המרכזיות, תוך התקדמות מרמת המיקרו לרמת המאקרו. נפתח ביחידת החיים הבסיסית – התא, ובהמשך, נלמד על מערכת הלב וכלי הדם, מערכת הנשימה, מערכת החיסון, המערכת האנדוקרינית, מערכת העיכול, ומערכת המין והרבייה. לצד תפקודן התקין של המערכות, ייבחנו פתולוגיות נפוצות והשפעתן המערכתית על התפקוד האנושי. כמו כן, השיעורים ישלבו היבטים אבולוציוניים הרלוונטיים להתפתחות האדם.

מבוא לסטטיסטיקה

ד"ר מרינה גורושיט

5513109, 2 +2 שש"ס, 6 נ"ז

מר צביקה אופיר

5513104, ת', 2+2 שש"ס

סוג שיעור: הרצאה+ תרגיל

הקורס יעסוק בשיטות הסטטיסטיות המקובלות בפסיכולוגיה תוך התמקדות בסטטיסטיקה תיאורית: מושגי יסוד, משתנים, סולמות מדידה, אופן הצגת נתונים, מדדי מרכז (שכיח, חציון וממוצע), מדדי פיזור (טווח, טווח בין רבעוני, שונות וסטיית תקן) ומדדי מיקום יחסי (מאזן וציוני תקן), בהסתברות: מאורעות במרחב המדגם, חיתוך, איחוד ותלות בין מאורעות, הסתברות מותנית ומשפט בייס, ובסטטיסטיקה הסקתית: התפלגות נורמלית, התפלגות דגימה, בדיקת השערות וטעויות הסקה, מדדי קשר (חי בריבוע, ספירמן ופירסון), מדדי ניבוי (רגרסיה) ומבחני השערה פרמטריים וא-פרמטריים (מבחני T, מאן וויטני, ווילקוקסון ומבחני F).

מבוא לפילוסופיה של המדע

ד"ר דוד בוזגלו

5523115 , 2 שש״ס, 2 נ״ז

סוג שיעור: הרצאה

׳מה הופך תחום מסוים למדעי?׳, ׳האם המדע מעניק לנו גישה ישירה אל האמת?׳, ׳מה הקשר בין המדע לבין הניסיון?׳, ׳כיצד המדע מתקדם?׳, ׳האם המדע הוא גוף-ידע שהולך ומצטבר?׳ הקורס יעסוק בשאלות אלה, וביחס בינן לבין גישות וניסויים קלאסיים בפסיכולוגיה. במהלך הקורס נעסוק במושגי מפתח כמו ׳הסבר מדעי׳, ׳אישוש׳, ׳הפרכה׳, ׳היפותיזה׳, ׳פרדיגמה׳ ו-׳חוק-טבע׳, ונכיר גישות מפתיעות ומאתגרות בנוגע לשאלות שבפתיחה. המטרה היא, בין השאר, להעניק לסטודנטים נקודת מבט ביקורתית על תחומי המחקר שלהם.

מבוא לפסיכולוגיה

פרופ׳ הדס מרציאנו

5513108, 2 + 2 שש״ס, 5 נ״ז

5513102, ת׳, 1+1 שש״ס

גב׳ הגר רחמים

סוג שיעור: הרצאה+ תרגיל

הקורס נועד להקנות לסטודנטים היכרות עם התחומים העיקריים שבהם עוסקת הפסיכולוגיה ועם המושגים המרכזיים של כל אחד מהתחומים הללו. הקורס יעסוק בשאלות המרכזיות שעליהן מנסה הפסיכולוגיה לענות מנקודות ראות מחקריות, תיאורטיות ויישומיות. הקורס מבוסס על ספר חובה המשמש כבסיס לקורס זה בחלק גדול מהאוניברסיטאות בעולם.

מבוא לפסיכולוגיה חינוכית

גב׳ מזל קדוש אזוולוס

5522109 , 2 שש״ס, 2 נ״ז

סוג שיעור: הרצאה

קורס קדם: מבוא לפסיכולוגיה

הקורס נועד להקנות לסטודנטים היכרות עם התחומים העיקריים בהם עוסקת הפסיכולוגיה החינוכית, ועם המושגים המרכזיים בתחום. במהלך הקורס נעסוק ונדון בשאלות המרכזיות העולות מהשדה, מהתאוריה ומהמחקר בתחום. נבחן את תפקידו של הפסיכולוג החינוכי בעידן המודרני, ונחשף למעבר מהתיאוריות החינוכיות הקלאסיות לתיאוריות בנות זמננו. הקורס ילווה בקריאה של מחקרים וכתבים עדכניים בתחום.

מבוא לפסיכולוגיה קלינית

ד״ר גליה אנקורי

5533108, 2 שש״ס, 2 נ״ז

סוג שיעור: הרצאה

קורס זה מהווה מבוא לתחום הפסיכולוגיה הקלינית והפסיכותרפיה. סטודנטים/ות יחשפו לגישות תיאורטיות שונות בתחום הטיפול הנפשי והרגשי במבוגרים ונוער, ביניהן הגישה הפסיכואנליטית, הקוגניטיבית-התנהגותית, והמערכתית-משפחתית. נעסוק במושגים ובהנחות היסוד של כל תיאוריה, ובאופן בו הם משתקפים בעבודה הטיפולית של הפסיכולוג/ית הקליני/ת.

מבוא לפסיכולוגיה תעסוקתית

גב׳ אלה ביגר דרור

5533246, 2 שש״ס, 2 נ״ז

סוג שיעור: הרצאה

הקורס נועד להקנות היכרות עם עיקריה התיאורטיים והיישומיים של הפסיכולוגיה התעסוקתית, שעיקרה הממשק בין האדם לבין מרחבי העבודה, העשייה והפנאי. הקורס ינוע בין שני צירים מרכזיים המייצגים את ענפי ההתמחות בפסיכולוגיה תעסוקתית בישראל- (1) מבחנים, הערכה, מיון וברירה (2) ייעוץ תעסוקתי. ניגע בכלים ובתיאוריות המשמשים את הפסיכולוג/ית התעסוקתי/ת בעבודתו/ה, כמו גם מושגים רלוונטיים הנוגעים לעולם העבודה המשתנה. הקורס בעל אופי סדנאי-חווייתי - בהיבט המיוני תינתן התייחסות מיוחדת לאופיים של תהליכי הקבלה לתארים שניים בפסיכולוגיה, ובהיבט הייעוצי תינתן מסגרת לאקספלורציה אישית תוך שימוש במגוון כלים ושאלות הנוגעים לבחירה תעסוקתית.

מבוא לפסיכופיזיולוגיה

ד"ר סיון רז

5513105 , 3 + 3 שש"ס , 5 נ"ז

סוג שיעור: הרצאה

הקורס סוקר את היחסים בין מוח והתנהגות, והוא מיועד להקנות ידע בסיסי ביסודות נוירו-אנטומיים ונוירו-כימיים להתנהגות בני אדם ובעלי חיים. הסטודנט ייחשף לטווח נרחב של נושאים, ממנגנונים תאיים ועד פסיכופתולוגיה באדם. בתחילה ייסקרו נושאי יסוד כגון מבנה ותפקוד נוירונים, הולכה עצבית, תהליכים סינפטיים, פסיכו-פרמקולוגיה בסיסית, אנטומיה ותפקוד מוחי ושיטות בחקר המוח. בהמשך נתמקד במנגנונים מוחיים של תחושה ותפיסה (מערכת הראיה), לטרליזציה ושפה, הורמונים והתנהגות מינית, למידה וזיכרון, ופסיכופתולוגיה. דגש מיוחד יושם על התהליך המחקרי. הסטודנטים לא רק ילמדו נושאים ספציפיים, אלא גם כיצד מחקר מעבדתי מספק מידע על האינטראקציות בין מוח והתנהגות ומוביל ליישום קליני.

מבוא לקבלת החלטות ולקיחת סיכונים

ד"ר יוסף טובול

5533263, 2 שש"ס , 2 נ"ז

סוג שיעור: הרצאה

הקורס יעסוק בתהליכים הפסיכולוגיים שעומדים בבסיס של קבלת החלטות אנושית. כיצד אנשים מעבדים את המידע שסובב אותם כדי לקבל החלטות מושכלות? כיצד מגדירים רציונליות ובאילו תנאים אנו חשופים להטיות שמובילות להחלטות לא רציונלית? מה ההבדל בין החלטות שמתבססות על תיאור מילולי של הסביבה לעומת החלטות שמבוססות על התנסות אמיתית? מה תפקידם של רגשות כמו חרטה ותכונות כמו שנאת סיכון? כיצד החלטות מתפתחות לאורך זמן ומה התפקיד של זיכרון ולמידה? מה משותף בין קבלת החלטות במוח האנושי והחלטות בכוורת דבורים? הקורס סוקר תיאוריות שונות שמנסות, בין השאר, לענות על השאלות אלו ומציעות הסברים לתופעות מגוונות שנצפות בעולם ובמעבדות הפסיכולוגיות.

מוטיבציה אנושית

ד"ר נעם קרש

5533243, 2 שש"ס, 2 נ"ז

הקורס יעסוק במוטיבציה אנושית באופן רחב כפי שתחום זה נחקר כיום במדעי הפסיכולוגיה והקוגניציה. הקורס ישלב מודלים תיאורטיים ומחקרים אמפיריים מתחום הפסיכולוגיה החברתית וחקר הקוגניציה העוסקים בבסיס המנגנוני של מוטיבציה וכן, באופן שהיא באה לידי בהשגת מטרות. בין השאלות שיעלו בקורס ועליהן נדון: מהי מוטיבציה ברמה המוחית, ההתנהגותית והחוויתית? מה מניע התנהגות אדפטיבית ולא אדפטיבית? כיצד רגשות משפיעים על תהליכים מוטיבציוניים? כיצד גורמים חיצוניים ופנימיים שונים משפיעים על מוטיבציה? ומה קורה במצבים פתולוגיים בהם פגיעה במוטיבציה (דיכאון, פרקינסון). בנוסף, הקורס יחשוף את הסטודנטים למחקרים מתוך הפסיכולוגיה החברתית הנוגעים להשגת מטרות: כיצד נכון להציב לעצמנו מטרות, כיצד המוטיבציה מושפעת מהתקדמות לעבר המטרה, כיצד מתמודדים עם מכשולים בדרך להשגת המטרה וכיצד מתמודדים עם מטרות מתחרות.

מחקר איכותני ושילוב שיטות איכותניות וכמותיות בפסיכולוגיה

ד"ר קרן קפלן מינץ

5523119 ,2 שש"ס , 2 נ"ז

סוג שיעור: הרצאה

הקורס מציג גישות עכשוויות למחקר איכותני ולגישה משלבת שיטות (Mixed Methods) בפסיכולוגיה. בעוד שהמסורת המחקרית בפסיכולוגיה התבססה לאורך שנים בעיקר על מחקר כמותני, בשנים האחרונות גוברת ההכרה בחשיבותן של שיטות איכותניות להבנת חוויות אנושיות, משמעות, זהות והקשר חברתי־תרבותי, וליתרון בשילוב של שיטות כמותיות ואיכותניות. במהלך הקורס יכירו הסטודנטים עקרונות פילוסופיים ומתודולוגיים של מחקר איכותני, שיטות לאיסוף נתונים, גישות מרכזיות לניתוח נתונים איכותניים, וגישות להבטחת תוקף ומהימנות המחקר. בנוסף יוצגו עקרונות של מחקר המשלב שיטות איכותניות וכמותיות (mixed methods), גישת מחקר המאפשרת לקבל תמונה מלאה ומעמיקה תופעה מורכבת, תוך שמירה על איזון בין מדידה אובייקטיבית לבין הבנת המשמעות הסובייקטיבית של התופעה. הקורס ישלב קריאת מאמרים, והיכרות עם תהליכי ניסוח שאלות מחקר איכותניות ועם גישות מרכזיות לניתוח נתונים איכותניים, תוך שילוב בין היבטים תיאורטיים ויישומיים.

מחקר מודרך

ד"ר קרן קפלן מינץ

5521111 ,2 שש"ס , 2 נ"ז

סוג שיעור: קורס

קורס קדם: מבוא לפסיכולוגיה, מבוא לסטטיסטיקה

מטרת הקורס להעניק הזדמנות לסטודנטים לתואר ראשון להתנסות בעבודת מחקר ולהשתלב בפרויקטים מחקריים הנערכים בחוג, כדי להעמיק את הבנתם לגבי הפסיכולוגיה כדיסציפלינה מדעית ומחקרית. הקורס מאפשר היכרות מעמיקה יותר בין סטודנטים לחוקרים, ואיתור מוקדם של סטודנטים מבטיחים לתארים מתקדמים. הקורס כולל חשיפה לעולם תוכן שבו עוסק החוקר דרך קריאה מודרכת, והתנסות בביצוע מחקר בפועל דרך מחקר מודרך. הקורס מונחה על ידי חברי הסגל מהחוג לפסיכולוגיה. בתחילת השנה תפרסם מזכירות החוג רשימה של החוקרים בחוג, ועל הסטודנטים ליצור קשר עימם כדי לבדוק את אפשרות ההרשמה לקורס. ההרשמה לקורס אפשרית רק באישור חבר הסגל שאתו יעבוד הסטודנט. חובות הקורס כוללות הקדשת זמן לעבודת המחקר המונחית, וכן הגשת דו"ח בסיום הסמסטר, כפי שיסוכם מראש בין הסטודנט למנחה הקורס. טווח השעות הנדרש מהסטודנטים בקורס זה הוא בין 34 ל-40. מנחה הקורס יעניק לסטודנט מסגרת שבתוכה ייחשף לתחום מחקר ולפעילות מחקרית בדרך שתקדם את לימודיו ואת התפתחותו המקצועית. בסיום הקורס ייתן המורה ציון "עובר" למי שעמד בכל דרישות הקורס.

מעבדה ניסויית

ד"ר נעם קרש, ד"ר הירסטון אילנה, ד"ר רועי שובל

5523104 ,2+ 2 שש"ס, 4 נ"ז

סוג שיעור: הרצאה

קורס קדם: מבוא לפסיכולוגיה, מבוא לסטטיסטיקה

קורס זה מיועד להכשיר את הסטודנטים לקריאה, להבנה ולכתיבה של מחקר בסגנון האקדמי המקובל בעולם (סגנון APA). במהלך הסמסטר הראשון נתמקד בהבנה וניתוח של מבנה המאמר המחקרי ובסגנון הכתיבה של כל אחד מחלקי המאמר: מבוא, שיטה, תוצאות, דיון ורשימת מקורות. הסטודנטים יכתבו פרק מבוא ופרקי תוצאות ודיון כמטלות במהלך הסמסטר. במהלך הסמסטר השני ילמדו

הסטודנטים לנתח ולהעריך מערכי מחקר שונים ויבצעו מחקר כיתתי או "מיני מחקרים" אישיים אותם יסכמו במאמר מחקרי אישי או בזוגות (דו"ח ניסוי).

נוירו-פסיכיאטריה בראי הקולנוע

ד"ר אילנה הירסטון

5633223 2 שש"ס, 2 נ"ז

קורס קדם: מבוא לפסיכופיזיולוגיה

הקורס יתמקד במספר מצומצם של הפרעות פסיכיאטריות, כשהמטרה היא להיחשף למורכבות ולשונות ההתנהגותית ולגבש פתרונות טיפוליים המתמודדים עם מורכבות זו. הקורס ישלב הרצאות פרונטליות, הצגת מקרה על פי סרט, ובחירת שיטת טיפול. הסרטים יתמקדו על מבחר מצומצם של הפרעות פסיכיאטריות ונוירולוגיות שילמדו בקורס.

נוירופסיכולוגיה של הזיכרון

ד"ר מעין מרחב

5513117, 2 שש"ס, 2 נ"ז

סוג שיעור: הרצאה

קורס קדם: למידה

מכלול הזיכרונות שלנו מתייחס לכל מה שאנחנו יודעים ומכירים ובמובן מסוים מגדיר מי אנחנו. הקורס יעסוק בנוירופסיכולוגיה של תהליכי זיכרון, מההיבטים הבאים: סוגי זיכרונות שונים והבסיס הפיזיולוגי והאנטומי שלהם. תאוריות ומודלים שמתארים מנגנוני זיכרון. כיצד סוגי ידע שונים מיוצגים במוח? התהליכים הדינאמיים שייצוגי הידע (=הזיכרונות) הללו עוברים עם הזמן, מהרגע שנוצרו במוחנו. הקורס יציג מתודות שונות בחקר הזיכרון, בבעלי חיים ובבני אדם.

סטטיסטיקה למתקדמים

מר רוי רמתי

5522107, 2 שש"ס, 2 נ"ז

סוג שיעור: הרצאה

קורס קדם: מבוא לפסיכולוגיה, מבוא לסטטיסטיקה, שיטות מחקר

הקורס נועד להעמיק את הבנתם של הסטודנטים ביישומים סטטיסטיים המתאימים למערך מחקר מורכב, במטרה להקנות חשיבה ביקורתית וסטטיסטית לקראת ביצוע עצמאי של עבודת סמינריון. הקורס יעסוק באבחון מערך המחקר, בחירת המבחן הסטטיסטי המתאים והוצאתו לפועל: ניתוח קשרים מורכבים בין משתנים תוך שליטה סטטיסטית, ניבוי משתנים תלויים, בחינת השפעות הדדיות בין משתנים, פרשנות לממצאים, וכתיבה מדעית תקנית. בין הנושאים אשר יילמדו בקורס:

- מתאם חלקי וחצי-חלקי.
- רגרסיה ליניארית מרובה: כולל שילוב משתנים קטגוריאליים, רגרסיה היררכית ופרשנות של תרומות ייחודיות של משתנים לניבוי משתנה תלוי.
- מודלים של תיווך (Mediation): כיצד בודקים מנגנונים שבאמצעותם משפיע משתנה אחד על אחר, תוך הבחנה בין השפעה ישירה לעקיפה ושימוש בטכניקות סטטיסטיות.

- מודלים של מיתון (Moderation): מתי וכיצד הקשר בין שני משתנים משתנה כתלות במשתנה שלישי, כולל ניתוח אינטראקציות ושרטוט גרפים לפרשנות.
- שילוב בין מיתון ותיווך.
- דגש מיוחד יושם על פירוש מודלים תיאורטיים ותרגומם למודלים סטטיסטיים: המשגת משתנים תלויים, בלתי-תלויים, מתווכים וממתנים מתוך שאלה מחקרית, ובחירת המבחן הסטטיסטי המתאים.
- דגש מיוחד יינתן על כתיבה מדעית בפורמט APA7.
- הקורס ילווה בשימוש מעשי בתוכנת JASP.

סמינר מחקר – הורות והדרכת הורים

ד"ר גליה אנקורי

5533275-00 2+2 שש"ס, 6 נ"ז

סוג שיעור: סמינריון

קורס קדם: מעבדה ניסויית, שיטות מחקר, פטור באנגלית

הורות הינה שאיפת חיים מרכזית עבור מרבית בני האדם, אך ההורות בעולם המערבי הנוכחי תובענית מאוד. יותר ויותר הורים מבינים שרצוי ללמוד את התחום באמצעות קריאה ספרים והשתתפות בסדנאות להורים. הסטודנטיות/ים יבצעו מחקר איכותני על נושא הקשור להורות ו/או להדרכת הורים. בסמסטר הראשון יתקיימו מפגשים שבועיים, בהם נלמד על מאפייני ההורות בעבר וכיום, נעסוק באתגרי ההורות, ונעמיק במודלים שונים ומגוונים להדרכת הורים. במהלך הקורס ילמדו כלים מתחום המחקר האיכותני. בתחילת הסמסטר השני יציגו הסטודנטיות. את הצעות המחקר המקדמיות בפני כלל משתתפי הסמינריון, לקבלת משוב עמיתים (כחלק ממטלות החובה בקורס), והקורס יעבור למתכונת של פגישות הנחייה אישיות עם מנחת הסמינריון, עד להגשת העבודה.

סמינר מחקר - "מראה שחורה" הטיות אנושיות בבינה מלכותית

ד"ר דורית הדר-שובל

5231114, 2 +2 שש"ס, 6 נ"ז

סוג שיעור: סמינריון

קורס קדם: מעבדה ניסויית, שיטות מחקר, פטור באנגלית

סמינר זה יעסוק בצומת המרתק שבין פסיכולוגיה חברתית-קוגניטיבית ובינה מלאכותית, תוך שימוש במטאפורת ה"מראה השחורה" ככלי לניתוח ביקורתי. במהלך הסמינר נבחן כיצד מערכות בינה מלאכותית AI , הניזונות מנתונים אנושיים, משקפות ומנציחות הטיות חברתיות ותרבותיות. הקורס ישלב בין דיון תיאורטי לניתוח מחקרי של יישומי AI קיימים. הסטודנטים ילמדו לזהות ולנתח את ההשלכות הפסיכולוגיות של הטיה אלגוריתמית בתחומים כגון בריאות הנפש, חינוך, תעסוקה וצדק, ויפתחו כלים לחשיבה ביקורתית על האתיקה של טכנולוגיות אלו. חלקו המרכזי של הסמינר יוקדש לכתיבת מחקר (הצעת מחקר, איסוף נתונים, כתיבת דוח מסכם), בה יתבקשו הסטודנטים לבחון היבט ספציפי של הטיות אנושיות ב AI-ולהציע כיווני חקירה חדשניים.

סמינר מחקר - השפעת גורמי אנוש והתנהגות נהגים על בטיחות בדרכים

פרופ' הדס מרציאנו

5533282, 2+ 2 שש"ס, 6 נ"ז

סוג שיעור: סמינריון

קורס קדם: מעבדה ניסויית, שיטות מחקר, פטור באנגלית

הסמינריון יעסוק בשאלות שונות שקשורות להשפעה של הגורם האנושי התנהגותי על בטיחות בדרכים. יועלו סוגיות שקשורות להשפעה של גורמים שונים על הקשב, על התפיסה ועל התגובות של משתמשי דרך שונים (למשל, נהגים או הולכי רגל), בנוסף, יידונו סוגיות

שקשורות לתפיסת סיכון ורווח בתחבורה, להשפעה של טכנולוגיה על התנהגות נהגים, ועוד. בסמסטר הראשון יתקיימו מפגשים שבועיים שבהם יוצגו ויידונו נושאים נבחרים. בתחילת הסמסטר השני יציגו הסטודנטים את הצעות המחקר המקדמיות שלהם בפני כלל משתתפי הסמינריון לקבלת משוב עמיתים (כחלק ממטלות החובה בקורס). בהמשך הסמסטר השני יתקיימו פגישות אישיות בין התלמידים למנחת הקורס להנחיית העבודה הסמינריונית עד להגשתה.

סמינר מחקר- חקר השליטה בפסיכולוגיה התנהגותית וקוגניטיבית

ד"ר קרש נעם

5533116, 2 + 2 שש"ס, 6 נ"ז

סוג שיעור: סמינריון

קורס קדם: מעבדה ניסויית, שיטות מחקר, פטור באנגלית

כבר בחודשי החיים הראשונים, תינוקות לומדים להבחין בשינויים בסביבה שהתרחשו בעקבות התנהגותם. למידה בסיסית זו, מאפשרת להם בהמשך לשלוט בהתנהגותם ולהשיג מטרות באופן מכוון. לאורך החיים, למידת השליטה האובייקטיבית והסובייקטיבית בסביבה הקרובה (לדוגמה, שליטה סנסומוטורית) והרחוקה (לדוגמה, השפעה על אנשים ומדיניות חברתית) השפעות מגוונות על קוגניציה חברתית, תפקודים ניהוליים, התנהגות, תהליכי תפיסה בסיסיים וחוויה. השפעות אלה ידונו וייחקרו במסגרת הסמינריון באמצעות מטלות התנהגותיות ממוחשבות במעבדה ושאלונים. במהלך הקורס, הסטודנטים ייחשפו לפרדיגמות, המשתנים וכלי המחקר המרכזיים בתחום. לסטודנטים תינתן הנחייה אישית אשר תתמקד בביצוע מחקר הסמינריון, כתיבתו בפורמט מדעי והצגתו

סמינר מחקר- סוגיות בפסיכולוגיה וחברה

ד"ר מרינה גורושיט

5533262, 2+2 שש"ס, 6 נ"ז

סוג שיעור: סמינריון

קורס קדם: מעבדה ניסויית, שיטות מחקר, פטור באנגלית

בסמינר זה נעסוק בנושאים שבתפר בין פסיכולוגיה וסוציולוגיה: איך בוחנים תופעות פסיכולוגיות בפרספקטיבה חברתית? כיצד עשויה לתרום הבנה של תופעות אלה להבנת החברה? הקורס ישלב נקודות מבט שונות על החברה ככלל ועל הפרט החי בתוכה. הקורס מיועד לתלמידים המגלים עניין וסקרנות בהתנהגות האנושית בהקשר החברתי, מתוך ההבנה כי בני אדם הם יצורים חברתיים המוקפים באנשים אחרים מרגע לידתנו ועד יום מותנו. נושאי מחקר יכולים להיות סוגיות העולות מחיי התלמידים או אירועים אקטואליים, אותם נבחן מנקודת המבט של גישות חברתיות. הלימודים ילוו בדוגמאות מהחיים, ממחקרים שנעשו ומחוויות התלמידים.

סמינר מחקר- פסיכולוגיה סביבתית: רגשות והתנהגויות במערכת הקשרים בין האדם והטבע

ד"ר קרן קפלן מינץ

5533286, 2 +2 שש"ס, 6 נ"ז

סוג שיעור: סמינריון

קורס קדם: מעבדה ניסויית, שיטות מחקר, פטור באנגלית

תחום המחקר בפסיכולוגיה סביבתית הינו תחום מחקר חדש יחסית שהתפתח במהלך חמש העשורים האחרונים. תחום מחקר זה עוסק במערכות הקשרים בין האדם והסביבה הפיסית והטבעית: בעמדות ותפיסות ביחס לסביבות טבעיות, בתחושת ההתחברות לטבע, ובחקירת הגורמים להתנהגויות בעלות השפעה על הסביבה. מאחר שחלק גדול מהתופעות הסביבתיות בעולם – משבר האקלים, פגיעה במגוון הביולוגי, וזיהום אוויר מים וקרקע – נובע מהתנהגות האדם – למחקר בתחום חשיבות גדולה ביצירת שינוי ובקידום עולם בר קיימא. בסמינר המחקר נתמקד בהתנהגויות בעלות השפעה על הסביבה ובדרכים אפשריות לייצר שינוי תוך התבוננות מערכתית באופן בו התנהגויות אלו קשורות לתפיסות ולרגשות ביחס לסביבה, ותוך התבססות על תיאוריות מובילות בתחום. כמו כן, נבחן כיצד התנהגויות

פרו-סביבתיות עשויות לתרום לרווחה נפשית, ונחקור את תרומתו של הקשר עם הטבע – הפיזי והרוחני – לקידום רווחה אישית, וכיצד פרויקטים סביבתיים-קהילתיים יכולים לקדם מטרה משולשת: רווחה אישית, קהילתית וסביבתית.

סמינר מחקר – השינה ותפקודיה

ד"ר אילנה הירסטון

5533120, 2 + 2 שש"ס, 6 נ"ז

סוג שיעור: סמינריון

קורס קדם: ציון עובר במבוא לפסיכופיזיולוגיה, פטור באנגלית

קורס זה יעסוק במדע הבסיסי של השינה וברפואת שינה, ויקיף נושאים כגון מנגנוני שינה בסיסיים, שיטות מחקר בבני אדם ובמודלים של בעלי חיים, הממשק בין שינה לתפקוד הנוירו-קוגניטיבי וההתנהגותי – לרבות תפקודים ניהוליים, למידה, וויסות רגשות, הפרעות שינה וחלימה. הסטודנטים ייחשפו למחקר פרה-קליני וקליני באמצעות דיונים בהובלת סטודנטים על מאמרים מדעיים מקוריים, תוך פיתוח היכולת לנתח באופן ביקורתי טקסטים אקדמיים ולמקם אותם בהקשר הרחב של מדעי השינה ורפואת השינה. במהלך השנה יפתחו הסטודנטים שאלת מחקר מקורית העוסקת בתחום חקר השינה, ויבצעו מחקר עצמאי

עוגנים לחוסן

5633201 2 שש"ס, 2 נ"ז

סוג שיעור: משלב עשיה

עוגנים לחוסן הוא קורס המשלב למידה אקדמית והתנסות מעשית בקידום חוסן בקרב ילדים ובני נוער המתמודדים עם מצבי לחץ, טראומה ומשבר. הקורס מקנה ידע וכלים בתחום ההתערבות הפסיכו-חינוכית מיודעת חוסן, ומשלב התנסות מעשית במסגרת תוכנית "עוגן" של עמותת "עוגנים לחוסן". במהלך הקורס יפתחו הסטודנטים מיומנויות של יצירת קשר מיטיב, חיזוק חוסן אישי וקהילתי ועבודה במערכת החינוך.

פסיכולוגיה אבנורמלית

ד"ר דורית הדר-שובל

5533109, 2+2 שש"ס, 4 נ"ז

סוג שיעור: הרצאה

קורס קדם: מבוא לפסיכולוגיה

קורס זה מהווה מבוא מקיף לתחום הפסיכופתולוגיה. הקורס עוסק בשאלת היסוד: מהי התנהגות "אבנורמלית"? במסגרת זו, נבחן את הגדרות המפתח להפרעה נפשית, את הרצף המורכב שבין נורמליות ופתולוגיה, ואת האתגרים הכרוכים בסיווג ואבחון של מצוקה אנושית. הקורס מאורגן סביב **המודל הביו-פסיכו-סוציאלי**, אשר בוחן את יחסי הגומלין המורכבים בין גורמים ביולוגיים (כגון גנטיקה ומבנה המוח), תהליכים פסיכולוגיים (כגון דפוסי חשיבה, למידה ואישיות) והשפעות חברתיות-תרבותיות (כגון סביבה, משפחה וסטיגמה) בהתפתחותן ובהתבטאותן של הפרעות נפשיות. במהלך הסמסטר נסקור באופן שיטתי את קטגוריות האבחון המרכזיות לפי מדריך האבחנות הפסיכיאטרי (DSM). בין היתר, נדון בהפרעות חרדה, הפרעות הקשורות לטראומה ולדחק, הפרעות במצב הרוח (כגון דיכאון והפרעה דו-קוטבית), סכיזופרניה והפרעות פסיכוטיות אחרות, הפרעות אכילה והפרעות אישיות. עבור כל קבוצת הפרעות, נלמד על המאפיינים הקליניים, נסקור תיאוריות מרכזיות לגבי הגורמים (אטיולוגיה) ונעמוד על גישות הטיפול העיקריות. מטרת הקורס היא להקנות לסטודנטים ידע בסיסי ורחב על עולם בריאות הנפש, להכיר להם את שפת האבחון הקליני, ולפתח חשיבה ביקורתית ורגישות כלפי המורכבות של החוויה הנפשית.

פסיכולוגיה התפתחותית

ד"ר רויטל תמרי

5523101, 2 + 2 שש"ס , 4 נ"ז

סוג שיעור: הרצאה

קורס קדם: מבוא לפסיכולוגיה, מבוא לפסיכופיזיולוגיה

קורס זה עוסק בהיבטים השונים של התפתחות האדם מהיבטים רגשיים, חברתיים וקוגניטיביים. הקורס יבחן סוגיות מרכזיות שעניינן כיצד ומדוע אספקטים שונים של תפקוד האדם מתפתחים ומשתנים במהלך החיים. הקורס יפגיש את הסטודנטים עם תיאוריות התפתחותיות מרכזיות. בין השאר יסקרו בהרחבה התיאוריות של פיאז'ה וויגוצקי, קולברג, אריקסון ובולבי. התיאוריות ייבחנו מנקודות ראות שונות: ביסוס מחקרי, ביקורת מדעית וגישות אלטרנטיביות. בקורס יושם דגש על תהליכים התפתחותיים מרכזיים, יחסי הורים ילדים, ועל הקשרים בין תרבות, סוציאליזציה והתפתחות הילד.

פסיכולוגיה חברתית

ד"ר שובל רועי

5533254, 2 + 2 שש"ס, 5 נ"ז

5533250, ת', 1+1 שש"ס

גב' רבקה אביב

סוג שיעור: הרצאה+ תרגיל

קורס קדם: מבוא לפסיכולוגיה

קורס זה מציג גישות, תיאוריות ומחקרים אשר עוסקים באופן בו החברה האנושית האמיתית, המשוערת והמדומיינת שסביבנו משפיעה על מחשבותינו, רגשותינו והתנהגותנו. נושאי הקורס כוללים, בין השאר: קוגניציה חברתית, תפיסה עצמית, עמדות ושכנוע, יחסים בין אישיים, רגשות, תהליכים קבוצתיים, התנהגות פרו-חברתית יחסים בין-קבוצתיים, מנהיגות והתנהגות אנטי-חברתית.

פסיכולוגיה חיובית

גב' אלה ביגר דרור

5533260, 2 שש"ס, 2 נ"ז

סוג שיעור: הרצאה

הקורס סוקר סוגיות, מושגים ומודלים מרכזיים מתחום הפסיכולוגיה החיובית שעיקרה חקר האושר האנושי, חוזקות אופי, קידום של רווחה וחוסן נפשיים ועוד. סטודנטים/ות ייחשפו להתפתחותו של התחום, ליישומיו העדכניים ולאופן בו הם משרתים רווחה וחוסן נפשיים אצל יחידים, זוגות, קבוצות וקהילות. הקורס ישלב בין העמקה אקדמית ואמפירית לבין תובנות וכלים התנסותיים בעלי ערך מיטיב בחיי היומיום. הקורס שואף לאפשר חיבור אישי ופעיל של כל סטודנט/ית לאחד הנושאים הנלמדים דרך חיבור והצגה של רפרט לכיתה.

פסיכולוגיה משלבת עשייה בקהילה

גב' אלה ביגר דרור

5533264, 2 + 2 שש"ס, 4 נ"ז – מסלול חד חוגי

5533266, 2 + 2 שש"ס, 2 נ"ז – מסלול דו חוגי

סוג שיעור: קורס משלב התנסות

הקורס מיועד לסטודנטים/ות בשנת לימודיהם האחרונה, אשר שביצעו הליך חשיפה, הצהרת כוונות ושיבוץ במהלך תשפ"ה. ייעודו של הקורס הוא תרגום של הידע התיאורטי והמחקרי הנצבר בלימודים, לכדי התנסות מעשית בת מס' שעות בשבוע, באוריינטציה פסיכולוגית, בארגונים שונים בקהילה. הסטודנטים/ות יכירו ויחוו יישומים פסיכולוגיים שונים "בעולם האמיתי", יתנסו בתהליך של הסתגלות תעסוקתית בארגון ובשדה המקצועי, וישתלבו כמענה תומך ובעל ערך עבור מערך בריאות הנפש המקומי. הסטודנטים/ות ישתתפו בהדרכה מקצועית בארגון וכן בהדרכה קבוצתית מטעם החוג על מנת לתמוך בהתנסות ובלמידה. הסטודנטים/ות יכירו עשייה פסיכולוגית

כחלק ממסגרת ע״י תהליכים של תצפית ויצירת קשר, ירחיבו היכרותם עם אוכלוסיות היעד, השירותים והיישומים הפועלים בתחום, יתנסו בהתבוננות רפלקטיבית על עצמם/ן ותהליך הלמידה שלהם/ן.

פסיכולוגיה קוגניטיבית

ד״ר נעם קרש

5533255 , 2 + 2 שש״ס , 5 נ״ז

מר רוי רמתי

5533249, ת׳, 1+1 שש״ס

סוג שיעור: הרצאה+ תרגיל

קורס קדם: מבוא לפסיכולוגיה, מבוא לפסיכופיזיולוגיה

מהי קוגניציה? איך היא נחקרת? מה ידוע ומה טרם ידוע? מטרת הקורס להפגיש את הסטודנטים עם הפסיכולוגיה הקוגניטיבית תוך הקניית ידע הקיים ובעיות המחקר עמן מתמודדים החוקרים בחפשם פתרון לשאלות שטרם נפתרו. במהלך הקורס ינותח הקשר שבין קוגניציה להתנהגות תוך דגש על תהליכי זיכרון, תפיסה וקשב. למרות החלוקה המלאכותית לשלוש חטיבות מוקד, אין מדובר בתהליכים מבודדים אלא במערכת אחת של תהליכים שיש בתוכה קשרי גומלין. הגישה המרכזית שתוצג בקורס הינה גישת ״עיבוד המידע״, אם זאת אין בכך לרמז על דחייה של גישות אחרות או פסילתן. הקורס הינו קורס בסיסי וראשוני ומי שיבחר להעמיק את עולם הידע שלו בתחום צעיר ותוסס בעולם המדעי יעשה זאת בהמשך לימודיו לתואר ראשון או בתארים מתקדמים.

פסיכולוגיה של משבר האקלים

ד״ר קרן קפלן מינץ

5523118, 2 שש״ס 2 נ״ז

סוג שיעור: הרצאה

משבר האקלים הינו אחד האתגרים המורכבים עמם מתמודדת האנושות במאה ה־21. על אף שיש הרואים בו תופעה סביבתית, מדובר בתופעה בעלת היבטים חברתיים רבים: משבר האקלים קשור ישירות לבחירות ההתנהגותיות של אנשים, כיחידים וכקבוצות, ובמקביל משפיע על היבטים בריאותיים, נפשיים וחברתיים. לאור זאת, לפסיכולוגיה תפקיד חשוב בהתמודדות עם משבר האקלים, הן בהיבט של הפחתת פליטות והן בהתמודדות עם השלכות המשבר. הפסיכולוגיה של משבר האקלים היא תחום מחקר צומח המהווה ענף בתוך תחום המחקר של פסיכולוגיה סביבתית. זהו תחום המשלב בין תיאוריה ליישום ומתבסס על מגוון גישות ונקודות מבט מעולם הפסיכולוגיה, ובהן פסיכולוגיה חברתית, פסיכולוגיה קוגניטיבית, פסיכולוגיה בריאותית ופסיכולוגיה קלינית. הקורס יציע מבט פסיכולוגי רחב ומבוסס מחקר על תפקידו של האדם בעיצוב המציאות האקלימית ועל האפשרויות לשינוי אישי וחברתי נוכח המשבר. במסגרת הקורס נדון בנושאים כגון הכחשת משבר האקלים, הבנת התנהגויות המובילות לפליטות גזי חממה, חרדת אקלים והיבטים פסיכולוגיים של פעולה קולקטיבית. השיעורים יתבססו על שילוב בין הרצאות, פעילויות ודיונים, וכן על שימוש במגוון חומרים אינטראקטיביים ושיתופיים הקיימים ברשת בנושא.

פסיכולוגיה תזונתית

פרופ׳ עומר הורוביץ

5522110, 2 שש״ס, 2 נ״ז

סוג שיעור: הרצאה

התחום המתפתח ׳פסיכיאטריה תזונתית׳ מציע הבטחה גדולה להבנת טווח רחב של מחלות המקושרות להפרעות מנטליות. הספרות המחקרית מציעה כי איכות הדיאטות של בני האדם קשורה לסיכון לפתח הפרעות מנטליות, כמו דיכאון וחרדה. מעבר לכך, נראה כי התערבות המשנה דיאטה יכולה למנוע ולשמש כטיפול בחלק מההפרעות המנטליות. לפיכך, הקורס יסקור את העדפות המזון בבני-אדם, המודלים הבריאותיים הקשורים בבחירת מזון, המכניזמים הפנימיים לוויסות מזון, השפעת מזון על המוח, הקשר של מרכיבי מזון

לרגשות, קוגניציה והפרעות מצב רוח וגישות התערבות חדשות המבוססות על שינוי דיאטות. הקורס יתבסס על קריאת מאמרים עדכניים תוך דיון בהקשרם לנושאי הקורס השונים.

פסיכופתולוגיה במבט התפתחותי

ד"ר רויטל תמרי

5633205 ,2 שש"ס , 2 נ"ז

סוג שיעור: הרצאה

קורס קדם: מבוא לפסיכולוגיה

פסיכופתולוגיה התפתחותית היא תחום מחקר חדש יחסית המגדיר פסיכופתולוגיה כתוצאה התפתחותית של הסתגלות לקויה (1997, (strauf., ועוסק ביחסי הגומלין בין גורמים ביולוגיים, פסיכולוגיים וסביבתיים כמסגרת המסבירה מסלולי התפתחות נורמטיביים ופתולוגיים. בחלקו הראשון של הקורס ילמדו מודלים תאורטיים מבוססי מחקר העוסקים בזיהוי והבנה של נתיבי התפתחות שונים המנבאים הסתגלות לקויה למשל: diatatheis-stress model (Cascade model; Differential Susceptibility בחלקו השני של הקורס ילמדו מחקרים אשר מציעים הסבר התפתחותי אמפירי לתופעות פתולוגיות שונות כגון התנהגות אנטי-סוציאלית, דיכאון, הפרעות קשב, שימוש בסמים. יושם דגש על הבנת המתודולוגיה המחקרית ועל דיון ביישום הקליני של הממצאים.

פתולוגיות מוחיות והשפעתן על ההתנהגות*

ד"ר סיון רז

5523113 , 2 שש"ס, 2 נ"ז

סוג שיעור: הרצאה

קורס קדם: מבוא לפסיכופיזיולוגיה

מיועד לתלמידים מתקדמים בחוג לפסיכולוגיה שהשלימו את הקורס "מבוא לפסיכופיזיולוגיה" בשנה א'. הקורס נועד להרחיב ולהעמיק את בסיס הידע של הסטודנט ביחסים המורכבים שבין המוח להתנהגות האנושית, הנורמלית והאבנורמלית, ובפרט, לספק חלון הצצה לתוך התחום של נוירופסיכולוגיה קלינית ומחקרית. תחילה ייסקרו בקצרה מגוון פגיעות וליקויים נוירולוגיים (כגון: שבץ מוחי, חבלות גולגולתיות, אלצהיימר, גידולים במוח, אפילפסיה, טרשת נפוצה) העומדים בבסיס התפתחותן של תסמונות נוירופסיכולוגיות. בהמשך, הדגש יושם על אופן ההתבטאות הקלינית של תסמונות נוירופסיכולוגיות מגוונות כגון: ליקויים בתפיסה חזותית, אמנזיה, אגנוזיה, אנוסוגנוזיה, אפרקסיה, תסמונת טורט, תסמונת קורסקוף, תסמונת הזנחת-צד, תחושות פנטום וליקויים מוטוריים וסנסוריים. הקורס יגע בקצרה גם בשיטות הדמיה תפקודיות ובכלי האבחון הנוירופסיכולוגיים.

*** מי שלמד בעבר את הקורס נוירופתולוגיה ונוירופסיכולוגיה לא יכול לקחת קורס זה.**

רגשות וערכים

ד"ר פיוטר שמוגליאקוב

5533289 , 2 שש"ס, 2 נ"ז

סוג שיעור: הרצאה

בקורס נבחן את התפקידים שמשחק הממד הרגשי של נסיונינו בארגון התחומים הערכיים של החיים: אתיקה, אסתטיקה, והאהבה הרומנטית. לרוב אנחנו חושבים על מוסר כעל תחום אשר מאורגן על ידי כללים כאלה או אחרים. רגשות, לעומת זאת, נחשבים לרוב לתופעות בעלות תוכן פרטי בלבד, ועל כן אינם יכולים לשאת תפקיד מכונן בנורמטיביות ציבורית. עם זאת, ברור שהדרתם המוחלטת של הרגשות מהמשגת הניסיון המוסרי שלנו איננה עושה לו צודק: חמלה, יראה, בושה – גם אם אינם מכתיבים את תוכנו המושגי של המוסר – מגדירים את האופן שבו אנחנו חווים אותו. התחום האסתטי הנו תחום ערכי נוסף שבו יעסוק הקורס, ובו, כך נדמה, הרגש הפרטי – הנאה ואי הנאה מתופעות כאלה או אחרות - משחק את התפקיד הראשי. אך כאן נשאלת שאלה הפוכה מזו שעולה בהקשר

המוסרי: כיצד לתחום שאיננו מושגי יכול להיות תוקף כללי כלשהו? מדוע לאמנות יש את המשמעות התרבותית שמזהים בה פילוסופים רבים? לאחר הדיון באתיקה ואסתטיקה נפנה לדון בתופעה שבו תרבותינו מפגישה את הרגש והערך באופן המרוכז ביותר: האהבה הרומנטית. או אולי אהבה כלל איננה רגש? מהו רגש?

שיטות מחקר

ד"ר מרינה גורושיט

5523102 2+2 שש"ס, 6 נ"ז

ד"ר מזל קדוש אזוולוס וגב' הגר רחמים

5523103, ת', שש"ס

סוג שיעור: הרצאה+ תרגיל

קורס קדם: מבוא לסטטיסטיקה, מבוא לפסיכולוגיה, השתתפות במחקרים

הקורס יציג מושגי יסוד במתודולוגיה של מחקר ובתכנון מחקר, ויסקור שיטות מחקר שונות הנהוגות בפסיכולוגיה. ייערך דיון מפורט בהיבטים פילוסופיים ופרדיגמות מעשיות במחקר חברתי, בבדיקת השערות ותיאוריות, בעיות דגימה, קביעת מערכי מחקר, מדידה ותכנון מחקרים ניסויים וכעין- ניסויים. דגש נוסף יושם על הבנה של תהליכי פיתוח ובדיקה של כלי מדידה פסיכולוגיים. במרכז הקורס עיסוק בהיבטים תאורטיים ומעשיים של מהימנות ותוקף במחקר, הערכה ומדידה ואף פרקטיקה פסיכולוגית. הקורס ילווה בתרגיל ובמהלכו הסטודנטים יתנסו בהיבטים המעשיים והיישומיים של החומר הנלמד .

תיאוריות אישיות

ד"ר אילנה הירסטון

5513106 2 + 2 שש"ס, 4 נ"ז

סוג שיעור: הרצאה

קורס זה נועד להקנות הכרות עם תיאוריות אישיות מרכזיות ומושגיהן הבסיסיים. הקורס יתחיל בתיאור של שיטות מחקר הרלוונטיות לתאוריות אישיות. לאחר מכן, תוצגנה תיאוריות אישיות מהזרמים המרכזיים, כולל הגישה הפסיכואנליטית, ההתנהגותית, הקוגניטיבית, ותאוריות המדגישות תכונות או נטיות מרכזיות. בנוסף, תוצגנה גישות עכשוויות כגון תפיסה רב-תרבותית ופמיניסטית, וגישות ממדעי המוח. התיאוריות ייבחנו מנקודות ראות שונות: מניעים להתנהגות האדם, התפתחות נורמטיבית ובלתי נורמטיבית, בסיס להתערבות טיפולית, מקור למחקרים וביקורת מדעית.

תפיסה

פרופ' הדס מרציאנו

5622101, 2 שש"ס, 2 נ"ז

סוג שיעור: הרצאה

קורס קדם: מבוא לפסיכולוגיה, מבוא לפסיכופיזיולוגיה

מהו הקשר בין העולם הסובב אותנו לחוויות שאנו מסווגים כ"תפיסה"? כיצד ניתן לחקור את חוויית התפיסה באופן מדעי? מה הקשר בין תהליכי תפיסה מורכבים (כמו תפיסת תנועה) למידע שעובר למוח דרך החושים? מה ניתן ללמוד מאשליות? הקורס יעסוק בהרחבה בשאלות אלה במטרה להעניק לתלמידים היכרות עם מצב המחקר בנוגע לתפיסה ובסיס למחקר ולמחשבה עצמאית בנושא. החלק הראשון של הקורס יעסוק בפסיכופיזיקה (ובמתודולוגיה וההשלכות של ענף זה) וברקע הנוירולוגי. ההמשך יעסוק בתיאוריות שונות לגבי אספקטים שונים של תפיסה לאור השאלות לעיל.

Trans-Generational Transmission of Stress and Disease Risk

ד״ר מיטל משש

5533288, 2 שש״ס, 2 נ״ז

סוג שיעור: קורס בשפה האנגלית

To what extent are we the product of our ancestors' experiences? This course explores how stress and adversity in one generation can influence the psychological and physical health of the next generation(s) through biological pathways. Focusing on both pre-conception and prenatal periods, we will explore mechanisms such as hormonal and immune system alterations, prenatal programming, placental function, and epigenetic modifications, including sperm epigenetics and germline signaling. We will also consider how postnatal environments interact with these early biological influences to shape development over time, and we will discuss gene-environment interactions that contribute to individual differences in vulnerability and resilience. Drawing from research in psychology, developmental neuroscience, and biology, students will explore how early environments leave lasting imprints across generations.

Psychoneuroimmunology

ד״ר מיטל משש

5633224, 2 שש״ס, 2 נ״ז

סוג שיעור: קורס בשפה האנגלית

Psychoneuroimmunology is a field that examines the bidirectional communication between the nervous system, the endocrine system (hormones), and the immune system, and the effects of these interactions on health and behavior. The course will expose the students to the field of psychoneuroimmunology while introducing them to the immune system, the relationship between factors of the nervous system and the endocrine system and the immune system, the common research methods in the field, and psychosocial influences on neuroimmunology and mental and physical health. Some of the topics that will be studied include stress and trauma, social relationships, emotions, beliefs, and coping mechanisms, in relation to neuroimmune processes and various diseases.